

การศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์
ในอำเภ่อู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

A Study Thai Lao Khruang Culture to Promote Creative Learning
in U-thong Suphanburi Province

Received: January 8, 2020
Revised: December 12, 2020
Accepted: December 29, 2020

ลักขณา เกยุราพันธ์ และคณะ*
Luxana Keyuraphan, et al.

บทคัดย่อ

การวิจัยการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในอำเภ่อู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา พื้นที่ในการศึกษา คือ อำเภ่อู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้ง 3 ชุมชน ผู้ที่ให้ข้อมูลหลักในการศึกษา รวมทั้งสิ้น 20 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก แนวทางการสนทนากลุ่มและการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการทดลองใช้รูปแบบในชุมชนบ้านโคกและชุมชนบ้านดงเย็น การวิเคราะห์ข้อมูลในการหาความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนา เรียกว่า รูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้งเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์มีองค์ประกอบได้แก่ ชุมชนลาวครั้ง อัตลักษณ์ของชุมชนลาวครั้ง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างสรรค์ชุมชนแห่งการเรียนรู้ การอนุรักษ์ และการพึ่งตนเอง

คำสำคัญ : วัฒนธรรมไทย/ ลาวครั้ง/ การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Assistant Professor Dr., Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Thailand

และคณะผู้ร่วมวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ ตันนिरัต (Assistant Professor Dr. Thidarat Tannirat) อาจารย์ศราวุฒ สมัญญา (Sarawut Samanya, Lecturer) รองศาสตราจารย์ ศรีมงคล เทพเรณู (Associate Professor Srimongkol Thepreanu) รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์วัฒน์ มิ่งมิตร (Associate Professor Dr. Narongwat Mingmit) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (Lecturer Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Thailand)

อาจารย์ ดร.วรภรณ์ ศรีอยุธยา (Dr. Waraporn Sriayut) อาจารย์ประจำสาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (Lecturer of Elementary Program, Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Thailand)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มงคล สมกิตติกันนท์ (Assistant Professor Dr. Mongkol Somkittikanon) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (Graduate School, Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Thailand)

ดร.ลลนา วงษ์ประเสริฐ นักวิจัยอิสระ (Dr. Lanlana Wongprasert, Independent Researcher)

Corresponding Author E-mail Address: luxanak_341@hotmail.com

Abstract

A study Thai Lao khrang ethnic culture to promote creative learning in Suphanburi province uses the research and development methodology The study area is 3 communities in U Thong district. The principle informants who provide primary information in the study are, altogether 20. Study tools are questionnaires, in-depth interview guidelines, group discussion guidelines and forums to exchange knowledge. A trial of the model is conducted in Ban Khok and Ban Dongyen communities. The collected data are analyzed by finding frequency, per cent, mean, standard deviation, and content analysis. The findings are as follows: The developed model is called Thai Lao Khrang culture education model to promote creative learning with elements such as Lao Khrang community and its identity, exchange of knowledge, creating a learning community, conservation and self-reliance.

Keywords : Thai Culture/ Laokhrang/ Creative Learning

บทนำ

ประเทศไทยเป็นชาติแห่งอารยธรรมและมีวัฒนธรรมเป็นมรดกที่สำคัญที่ได้การสั่งสม การสืบทอด และประสบการณ์มาจากบรรพบุรุษจากรุ่น โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม อันได้แก่ ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี ภูมิปัญญา ความเชื่อทางศาสนา ภาษาและวรรณกรรมฯ ที่สัมพันธ์กับ วิธีการดำเนินชีวิต รวมถึง พิธีกรรมในศาสตร์แขนงต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสังคมไทยมีความเจริญรุ่งเรืองเรื่องด้านวัฒนธรรมมาตั้งแต่อดีตส่งผลให้ชุมชนทางสังคมหรือชุมชนท้องถิ่น มีความเป็นปึกแผ่น จนสามารถพัฒนาดำรงความเป็นชุมชนทางสังคมอยู่ได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ให้ความสำคัญในด้านศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น กำหนดไว้ในมาตรา 66 ว่าบุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่น ดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และตามมาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รักสามัคคีและการเรียนรู้ ปลุกจิตสำนึกในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนคำนึงอันดีงาม และภูมิปัญญาท้องถิ่นตามมาตรา 289 ที่ว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ในการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น องค์การปกครองส่วน ท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม การฝึกอบรมตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และระบบการศึกษาของชาติในการจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่น ซึ่งเป็นวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นจากสาระ ในรัฐธรรมนูญดังกล่าว นำไปสู่การจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อปฏิรูปการศึกษา ของชาติในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้น ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา

.....
ฉะนั้น การจัดการศึกษาตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตามหลัก
การที่ว่า ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิในการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นตนเอง ซึ่งควรได้รับ
การสนับสนุน จากเขตการศึกษาพื้นที่และสถานศึกษา ทั้งนี้ในการศึกษาวัฒนธรรมไทยของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั้ง
ซึ่งเป็นกลุ่มชุมชนดั้งเดิมที่อพยพมาจากประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐาน
ตามบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาในดินแดนประเทศไทย ประมาณ 2000 คน ในสมัยพระเจ้าตาก แห่งอาณาจักร
กรุงธนบุรี สันนิษฐานว่ากลุ่มคนไทยเชื้อสายลาวครั้ง เป็นกลุ่มชนที่ถูกกวาดต้อนมาจากฝั่งซ้ายของลุ่มแม่น้ำโขง
เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณภาคกลางของประเทศไทย เช่น จังหวัดอุทัยธานี ชัยนาท สุพรรณบุรี พิจิตร
นครสวรรค์ พิษณุโลก เป็นต้น การอพยพของกลุ่มคนไทยเชื้อสายลาวครั้งจากลุ่มแม่น้ำโขงสู่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
กล่าวว่า ชนกลุ่มนี้น่าจะอพยพเข้ามาตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรี และสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น พระครูจันทราธิรัตน์
เจ้าอาวาสวัดกลาง ตำบลห้วยด้วน เล่าว่า ลาวครั้งที่ก่งลาดนี้เดิมมาจากหลวงพระบาง ไทยกวาดต้อนมาในสมัย
รัชกาลที่ 1 แล้วให้มาพักที่เมืองด่านชั่วคราวต่อจากนั้นก็ส่งมาไว้ที่ก่งลาด โดยให้กรมทหารต้นสำโรง (ปัจจุบันคือ
กรมการสัตว์ทหารบกต้นสำโรง อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม) คอยกวาดขันดูแลอย่างใกล้ชิดเพราะลาวกลุ่มนี้
เป็นพวกปัญญาชนกลัวว่าจะแข็งข้ออีก จึงให้มาอยู่ที่นครปฐมเพื่อให้ใกล้กรุงเทพมหานครจะได้อยู่ใกล้พระเนตร
พระกรรมของพระมหากษัตริย์ในสมัยรัชกาลที่ 3 เจ้าอนุวงศ์เป็นกบฏจึงโปรดให้แม่ทัพไปปราบและได้กวาดต้อน
ชาวลาวมาจากเวียงจันทน์และให้มาอยู่รวมกันที่ก่งลาด ในการอพยพครั้งนี้ชาวลาวจำนวนมากมายจนไม่มีที่ดิน
ทำมาหากิน ลาวครั้งที่ก่งลาดส่วนหนึ่งได้แยกย้ายกันไปอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ เช่น สุพรรณบุรี ชัยนาท นครสวรรค์
พิจิตร พิษณุโลก กำแพงเพชร สุโขทัย กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ จินดา ชาดิวงษ์ (Chativong, 1986: 36)
การอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยของคนลาว มีหลายสาเหตุ คือ จากการขยายอาณาเขต และอพยพลี้ภัยสงคราม
ที่เกิดขึ้นจากการรบภายในประเทศลาวเอง ส่วนใหญ่จะเข้ามาตั้งหลักแหล่งกระจายอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
และอพยพเข้ามาเนื่องจาก ผลของสงครามไทย-ลาว จะถูกกำหนดให้ตั้งหลักแหล่งอยู่ในเขตจังหวัดภาคกลาง เช่น
จังหวัดนครปฐม สุพรรณบุรี ชัยนาท อุทัยธานี นครสวรรค์ กำแพงเพชร พิษณุโลก สุโขทัย รัชฎา สุขแสงสุวรรณ
(Suksaengsuwan, 2004: 23)

รัชฎา สุขแสงสุวรรณ (Suksaengsuwan, 2004: 21-26) กลุ่มคนไทยเชื้อสายลาวครั้ง นับถือศาสนาพุทธ
และพราหมณ์มีความเชื่อในเรื่องภูตผีโดยเฉพาะผีบรรพบุรุษ ส่วนมากยังคงรักษาวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ
ซึ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของตนเองเป็นอย่างมากและผสมผสานความเป็นอยู่ร่วมกันกับคนไทยเป็นอย่างดี
กลุ่มชนทั้งสองได้สืบสานวัฒนธรรมทั้งที่เป็นนามธรรมและรูปธรรมที่ดั้งเดิมของเผ่าพันธุ์ไว้อย่างดีเยี่ยม และแสดงออก
ในโอกาสต่าง ๆ แต่สิ่งหนึ่งที่ประจักษ์แก่ประชาชนทั่ว ๆ ไป คือ ผลงานการทอผ้าพื้นเมืองในจังหวัดสุพรรณบุรี
ชัยนาท และอุทัยธานี ล้วนเป็นฝีมือของหญิงไทย หรือกลุ่มคนไทยเชื้อสายลาวครั้งแทบทั้งหมด

จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นจังหวัด เป็นเมืองโบราณที่พบหลักฐานทางโบราณคดี มีอายุไม่ต่ำกว่า 3,800 ปี
จัดเป็นโบราณวัตถุที่ถูกค้นพบในยุคหินใหม่ ยุคสัมฤทธิ์ และยุคเหล็ก จึงขนานนามว่า “เมืองสองพันบุรี” หรือเมือง
สองปี และเป็นจังหวัดหนึ่งที่ชาวไทยเชื้อสายลาวครั้งได้อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานจำนวนมาก เป็นนานกว่า 200 ปี
โดยกระจายอยู่หลายพื้นที่ในจังหวัดสุพรรณบุรี

.....

เมืองโบราณอุทองเป็นเมืองแห่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่มีความเป็นอัตลักษณ์ที่มีวิถีวัฒนธรรมความเป็นไทยของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั้งอันโดดเด่น โดยกระจายในพื้นที่ของเมืองโบราณ อุทองมี 9 ชุมชนสำคัญ ได้แก่ ชุมชนบ้านโคก ชุมชนบ้านดงเย็น และชุมชนบ้านท่าพระ กลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั้งเหล่านี้ยังคงรักษาวัฒนธรรมที่สืบทอดและสั่งสมกันมาไว้หลายด้าน ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี การดำเนินชีวิต ภูมิปัญญา การแต่งกาย การทอผ้า อาหาร พิธีกรรม ฯลฯ รวมทั้งภาษาที่ใช้ในการสื่อสารกันและกัน กลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั้งเป็นชุมชนแห่งวัฒนธรรมที่สามารถฟื้นฟูและพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ อันเป็นคลังความรู้ที่มีสาระประโยชน์และความรู้ทางวัฒนธรรมดังกล่าว มีความสัมพันธ์ในการดำเนินชีวิต ซึ่งสะท้อนถึงเอกลักษณ์อันโดดเด่นที่แตกต่างไปจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่น

ดังนั้น การศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ในจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นการศึกษาที่เพิ่มเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวัฒนธรรมลาวครั้งลงในกระบวนการเรียนการสอนเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั้ง เป็นกลุ่มชาวไทยกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีวัฒนธรรมประเพณี พิธีกรรมอันโดดเด่น ควรที่จะอนุรักษ์สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นให้คงอยู่สืบไป

จากแนวคิดและข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยในฐานะนักการศึกษา กลุ่มวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีความสนใจที่จะศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง ของชุมชนบ้านขาม ชุมชนบ้านโคก และชุมชนบ้านดงเย็น อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี และจากการศึกษาค้นคว้าวัฒนธรรมท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั้งพบว่า สัมพันธ์สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ ส่งเสริมการเรียนรู้ภายใต้การอนุรักษ์และสืบทอด ที่สืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สามารถนำมาพัฒนาและเกิดทักษะการเรียนรู้ในการดำรงชีวิตที่สามารถพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการณ์และประวัติความเป็นมาการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ในจังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อออกแบบและพัฒนารูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ในจังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ในจังหวัดสุพรรณบุรี
4. เพื่อประเมินและปรับปรุงพัฒนาแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ในจังหวัดสุพรรณบุรี

วิธีการวิจัย

การวิจัยการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ใน จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการณ์และประวัติความเป็นมา วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้งเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดสุพรรณบุรี 2) ออกแบบและพัฒนาแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง

.....
เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดสุพรรณบุรี 3) ทดลองใช้รูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้งเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดสุพรรณบุรี 4) ประเมินและปรับปรุงการพัฒนารูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้งเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

พื้นที่ในการศึกษา คือ อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้ง 3 ชุมชน ผู้ที่ให้ข้อมูลหลักในการศึกษา คือ หัวหน้าส่วนราชการในเขตพื้นที่ นักวิชาการในเขตพื้นที่ ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้านหรือผู้เชี่ยวชาญด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งสิ้น 20 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แนวทางการสัมภาษณ์ เชิงลึก แนวทางการสนทนากลุ่มและการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการทดลองใช้รูปแบบในชุมชนบ้านโคกและชุมชนบ้านดงเย็น เก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนพฤศจิกายน 2561 – กันยายน 2562 การวิเคราะห์ข้อมูลในการหาคำตอบ คำร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. สภาพการณ์และประวัติความเป็นมา อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี มีการจัดการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้งที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สั่งสม สืบทอดกันมาจนกลายเป็นภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่นและเป็นอัตลักษณ์ประจำท้องถิ่น เนื่องจากมีประวัติศาสตร์อันยาวนานเกือบ 200 ปี และเป็นเมืองแห่งอารยธรรม มีผู้นำที่มีความรู้ ความสามารถส่วนด้านการจัดการศึกษาภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอย่างเป็นขั้นตอน และด้านการสืบทอดความรู้ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่นยังประสบปัญหาค่อนข้างมาก

2. รูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนา เรียกว่ารูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ในจังหวัดสุพรรณบุรี และมีองค์ประกอบได้แก่ ชุมชนลาวครั้ง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ การสร้างสรรค์ การอนุรักษ์ และการพึ่งตนเอง

3. ผลการทดลองไปใช้รูปแบบในการศึกษาวัฒนธรรมลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในอำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรีพบว่ามีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้พัฒนาการจัดการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ทุกองค์ประกอบ

4. ผลการประเมินการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ใน จังหวัดสุพรรณบุรีที่สำคัญมีการส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับได้รับการพัฒนา ได้รับความรู้โดยการฝึกอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลาย เห็นคุณค่าในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยอาศัยหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งนำไปสู่การพึ่งตนเอง โดยการจัดตั้งกลุ่มในการรับผิดชอบและได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐและเอกชน ในการศึกษาวัฒนธรรมลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดสุพรรณบุรีให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงเป็นการสืบสานภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่นได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการณ์และประวัติความเป็นมา อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี มีการจัดการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้งที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สั่งสมสืบทอดกันมาจนกลายเป็นภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมท้องถิ่นและเป็นอัตลักษณ์ประจำท้องถิ่น เนื่องจากมีประวัติศาสตร์อันยาวนานเกือบ 200 ปี และเป็นเมืองแห่งอารยธรรม มีผู้นำที่มีความรู้ ความสามารถส่วนด้านการจัดการศึกษาภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอย่างเป็นขั้นตอน ผลที่ได้จากการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดในเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น กนกพร ฉิมพลี (Chimplee, 2012: 10) และยังสอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องภูมิปัญญาที่นักวิชาการกล่าวไว้ว่า วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ทรงภูมิปัญญาหรือปราชญ์ท้องถิ่นนั้นมีหลายรูปแบบที่แตกต่างกันไป เช่น การถ่ายทอดในระดับในระดับปัจเจกบุคคล การถ่ายทอดในระดับปัจเจกบุคคล การถ่ายทอดในหมู่เครือญาติ การถ่ายทอดในระดับชุมชนเดียวกัน และการถ่ายทอดจากหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน มรกด วัฒนธรรม (Watnasak, 2010: 26) นอกจากนั้น ผลการวิจัยยังพบว่า อัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ลาวครั้งได้แก่ ประวัติศาสตร์ ลักษณะครอบครัว อาชีพ อาหาร การแต่งกาย ภาษา ศาสนา ความเชื่อ ธิติพงศ์ มีทอง (Methong, 2016) นอกจากนี้มีความเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตการประกอบอาชีพ ภูมิปัญญาและความเชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั้งซึ่งผ่านกระบวนการเรียนรู้ การสืบทอด การอนุรักษ์วัฒนธรรม ดังที่ราชบัณฑิตยสถานกล่าวไว้ว่า “ภูมิปัญญาไทย หรือภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการกระทำและสืบทอดองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมในชุมชน และนำมาปรับปรุง เลือกรสรหรือประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ราชบัณฑิตยสถาน (The Royal Institute, 2003: 1044)

ผลการศึกษายังพบปัญหาและอุปสรรคของการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้งคือ ผู้รู้หรือปราชญ์ชาวบ้านมีจำนวนน้อยมากและส่วนมากเป็นผู้สูงอายุ สะท้อนให้เห็นการขาดผู้สืบทอดที่เป็นเยาวชนและคนหนุ่มสาว และควรมีแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชุมชนที่มีคุณค่ามิให้สูญหาย และผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนค่อนข้างน้อย ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาภูมิปัญญาพื้นบ้านอีสานด้านการผลิตภัณฑืโลหะผสมสำริดและทองเหลืองเพื่อพัฒนามูลค่าเชิงพาณิชย์ นิยม วงศ์พงษ์คำ (Wongpongkham, 2009) แต่ยังคงขาดความเชื่อมโยงคุณค่าและแนวทางในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุรัชชัยภัทรดิษฐ์ หลอดคำวัฒนา (Lotkhamwatthana, 2009: 270-274) ซึ่งพบปัญหาการศึกษาวัฒนธรรมไทยในพื้นที่ศึกษาการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีอยู่เฉพาะพื้นที่ ขาดความร่วมมือของคนในชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในการเสนอแนวทางการพัฒนาสืบทอดภูมิปัญญาวัฒนธรรมให้มากขึ้น

ตอนที่ 2 รูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนา เรียกว่ารูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้งเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ โดยมีองค์ประกอบได้แก่ ชุมชนลาวครั้ง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ การสร้างสรรค์ การอนุรักษ์ และการพึ่งตนเอง ซึ่งผลจากการประเมินรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับที่เหมาะสมมาก ซึ่งเป็นรูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่สร้างและพัฒนาขึ้นนี้ สอดคล้องกับแนวคิดที่สำคัญ ๆ อาทิ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถของบุคคล

.....
ที่แสดงความคิดหลายทิศทาง หลายแง่หลายมุม คิดได้กว้างไกล โดยการนำประสบการณ์ที่ผ่านมาเป็นพื้นฐานทำให้เกิดความใหม่ ความริเริ่มสร้างสรรค์สู่การประดิษฐ์สิ่งใหม่ หรือเพื่อนำไปแก้ปัญหาแนวทางแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อชุมชน สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (Sintapanon, et al., 2009: 30) นอกจากนี้ผลที่ได้จากการศึกษา ยังสอดคล้องยุทธศาสตร์ของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม (Department of Cultural Promotion, 2017) ที่ให้ความสำคัญเห็นคุณค่าความเป็นไทยหรือวิถีไทย (Thainess) สืบทอดและถ่ายทอดวิถีวัฒนธรรมไทยอันดีงามที่สะท้อนอัตลักษณ์สู่ความเป็นสังคมไทยและโลก รวมทั้งได้รับการฟื้นฟูวิถีไทยมิให้สูญหาย ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพของชุมชน สำหรับการจัดการทุนทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพสู่สากล สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม

ตอนที่ 3 ผลจากการใช้รูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับรูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ทุกองค์ประกอบที่ตระหนัก และให้ความสำคัญของวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของวัฒนธรรมชุมชนลาวครั้ง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์ เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้และมีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สามารถสร้างสรรค์ สิ่งใหม่ ๆ ที่พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชาวชุมชนลาวครั้งในอำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งนี้เนื่องจากจากชุมชนชาวลาวครั้งในอำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี มีประวัติอันยาวนานเกือบ 200 ปี และเป็นเมืองแห่งอารยธรรมที่อัตลักษณ์อันโดดเด่นที่สามารถสืบทอดและต่อยอดทางการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น สืบไป

ตอนที่ 4 ผลการประเมินการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ใน จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมการจัดการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดสุพรรณบุรีในทุกองค์ประกอบ โดยมีแนวทางในการพัฒนารูปแบบ การศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้งที่จะส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในอำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรีที่สำคัญ ได้แก่ มีการส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับได้รับการพัฒนาด้วยการอบรมให้มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาวัฒนธรรมไทย อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนลาวครั้งซึ่งการจัดรูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้งที่จะส่งเสริม การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับแนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษา วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาอันเป็นอัตลักษณ์ทางชุมชนหรือทางสังคมสามารถประยุกต์ใช้เห็นคุณค่าในการอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทย โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่การพึ่งตนเอง จัดเป็นการศึกษาการพัฒนาเชิงวัฒนธรรม และภูมิปัญญาและยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เฉลียว บุรีภักดี และคณะ (Burisak, et.al., 2002: 260-263) กล่าวว่า แนวคิดการพัฒนาชุมชนเชิงวัฒนธรรมโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบด้วย 1) การพัฒนาแบบองค์รวม 2) การพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง 3) การพัฒนาตามแนวทฤษฎีใหม่ 4) การพัฒนาแบบพึ่งตนเอง 5) การพัฒนา โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 6) แนวคิดการพัฒนาโดยการเรียนรู้ขององค์กรชุมชน ส่วนการจัดตั้งกลุ่ม ในการรับผิดชอบประชาสัมพันธ์และการสนับสนุน งบประมาณจากภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมการศึกษา วัฒนธรรมไทยลาวครั้งที่จะส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รสสุคนธ์ เนาวบุตร และนรินทร์ สังข์รักษา (Naowabut and Sungrugsa, 2015: 420-455) ที่ศึกษาเรื่องแนวทางการจัดการศึกษา

.....
เรียนร่วม พหุวัฒนธรรม: กรณีศึกษาชุมชนบ้านป่าละอูอำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่พบว่ากระบวนการ
และเงื่อนไขความสำเร็จในการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรมสืบเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมในชุมชนที่เป็นชุมชน
ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีการสอดแทรกอาชีพภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมมือกันอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น
ของชุมชนให้คงอยู่สืบไป

ร่างรูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

หลักการ: การกำหนดพื้นที่การศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ใน จังหวัดสุพรรณบุรี

วัตถุประสงค์: นำรูปแบบไปใช้ในการจัดกิจกรรมการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

สิ่งสนับสนุนการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง
ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

- ทุนมนุษย์
- ทุนทางวัฒนธรรม
- ทุนทางสังคม/ทุนทางสถาบัน
- ทุนทางการศึกษา (วิชาการ)
- การปรับตัวที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง
- การประยุกต์และการพัฒนา

ชุมชนแห่งการเรียนรู้

- เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- การระดมสมอง
- โครงการฝึกอบรม
- ศึกษาดูงาน
- งบประมาณจากภาครัฐและเอกชน

ชุมชนเข้มแข็ง(การพึ่งตนเอง)

คลังความรู้วัฒนธรรมไทยลาวครั้ง

อนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง
เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้
เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดสุพรรณบุรี

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยภายนอก

- หน่วยงานภาครัฐ
- หน่วยงานภาคเอกชน
- การศึกษาดูงาน
- เขตพื้นที่การศึกษา (ภาควิชาการ)

ปัจจัยภายใน

- ผู้นำชุมชน
- สมาชิกในชุมชน
- ทุนทางวัฒนธรรม
- ความตระหนักสำนึกในชาติพันธุ์
- อนุรักษ์และการสืบทอดวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 จากผลการวิจัยได้รูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ในจังหวัดสุพรรณบุรี ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกำหนดนโยบาย แผนงานวัฒนธรรมจังหวัดหรือสถานศึกษา ควรจัดกิจกรรมการศึกษาวัฒนธรรมไทยอย่างต่อเนื่อง

1.2 จากผลการวิจัยที่ได้ รูปแบบการจัดการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ดังนั้นภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดสุพรรณบุรีควรนำไปจัดทำแผนกลยุทธ์ (Strategic Plan) และแผนปฏิบัติการ (Action Plan) เพื่อส่งเสริมการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดสุพรรณบุรี รวมถึงการขับเคลื่อน รูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในอำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ให้เกิดขึ้นในจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และการนำไปปฏิบัติของประชาชน เพื่อสร้างความยั่งยืน การศึกษาวัฒนธรรมไทยที่ส่งเสริมการเรียนรู้ต่อไป

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมรูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยลาวครั้ง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ในแต่ละพื้นที่มีบริบทที่แตกต่างกัน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือรับผิดชอบ ทุกภาคส่วนในจังหวัดสุพรรณบุรี ควรให้มีการพัฒนาผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การรักษาวัฒนธรรมไทยให้ดีและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นของจังหวัดสุพรรณบุรี โดยเฉพาะพื้นที่ของชุมชนลาวครั้งในอำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนารูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทย หรือวัฒนธรรมท้องถิ่นให้มีเอกลักษณ์มากยิ่งขึ้น

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมรูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ บางครั้งยังขาดการสนับสนุนจากภาครัฐและท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง จึงควรมีนโยบายและงบประมาณ ในการสนับสนุนเรื่องนี้ ควรสนับสนุนให้ประชาชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาวัฒนธรรมไทยและไม่ควรมีการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อนกัน และควรกำหนดตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม ทั้งนี้เพื่อการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาวัฒนธรรมไทยที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงให้มีประสิทธิภาพ และขับเคลื่อนไปได้อย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการขยายรูปแบบการศึกษาวัฒนธรรมไทยที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในภูมิภาคอื่น ๆ ให้มากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการพัฒนาแบบการจัดกิจกรรมการศึกษาวัฒนธรรมไทยให้หลากหลาย เช่น การศึกษาด้านศาสนา การศึกษาด้านประวัติศาสตร์ การศึกษาด้านภูมิศาสตร์ และการศึกษาด้านเกษตร

2.3 ควรมีการวิจัยในรูปแบบพฤติกรรม แรงจูงใจ และการประชาสัมพันธ์เชิงรุกในการส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาวัฒนธรรมไทยที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ที่สามารถกระตุ้นและพัฒนาด้านวัฒนธรรมไทย จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเชื่อมโยงกับชุมชนอื่นในภูมิภาคเดียวกัน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. คณิต เขียววิชัย รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณวีร์ บุญคุ้ม และรองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา ที่คอยให้ความช่วยเหลือชี้แนะแนวทาง และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัย ตลอดมา ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ บางเขียว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา สุทธิเนียม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และขอขอบคุณสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่ให้ทุนอุดหนุน การวิจัยในครั้งนี้ จนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

References

- Burisak, C., et al. (2002). **Academic Research**. Bangkok: S.R. Printing Mass Product Co Ltd. (in Thai)
- Chativong, J. (1986). **A Description of the Lao Khrang Dialect at Tambon Huay Duan, Amphur Dontoom, Nakhon Pathom Province**. Master of Education Thesis Program in Physical Education Graduate School Silpakorn University. (in Thai)
- Chimplee, K. (2012). **Knowledge Management Models for Local Wisdom in Wickerwork Handicrafts: A Case Study of Local Community Enterprises in Nakhon Ratchasima Province**. Doctoral of Education Thesis Program in Social Development and Environmental Management Program Faculty of Social and Environmental Development National Institute of Development Administration. (in Thai)
- Department of Cultural Promotion. (2017). **Strategic Plan, Department of Academic Promotion B.E. 2561 – 2564**. Bangkok: Department of Cultural Promotion. (in Thai)
- Lotkhamwatthana, K. (2009). **Traditional Thai Weaving Wisdom: Guidelines for Community Business Management in Sikhio District, Nakhon Ratchasima Province**. Master of Education Thesis Program in Physical Education Graduate School Mahasarakrm University. (in Thai)
- Methong, T. (2016). “The Study on Identity of Lao Khrang’s Ethnicity in Tumbol Huay Duan Amphoe Don Tum Changwat Nakhon Pathom”. **The 8th NPRU National Academic Conference**. Nakhon Pathom: Nakhon Pathom Rajabhat University. (in Thai)
- Naowabut, R. and Sungrugsa, N. (2015). “Guidelines for Multicultural Education Classes : Case Study in BAN PA-LA-U Community, Huahin District, Prachaubkirikhan Province”. **Veridian E-Journal** 8(2): 420-435. (in Thai)
- Sintapanon, S., et al. (2009). **Child-centered Learning**. Bangkok: Aksorn Education. (in Thai)
- Suksaengsuwan, R. (2004). **Tai Khang Tai Wiang**. Bangkok: Poompunya. (in Thai)

-
- The Royal Institute. (2003). **Philosophy Dictionary English-thai the Royal Institute**. Bangkok: the Royal Institute. (in Thai)
- Watnasak, M. (2010). **Private Kindergartens: The Development of a Knowledge Management Model from the Northeastern Folk Wisdom with Care for Child Development**. Doctoral of Education Thesis Program in Physical Education Graduate School Mahasarakrm University. (in Thai)
- Wongpongkham, N. (2009). “A Study of Isan Local Wisdom in Making Product Using Bronze and Bass for Commercial Purpose”. **Journal of Fine and Applied Arts, Khon Kaen University** 1(1): 40-48. (in Thai)